

قرآن و کیهان شناسی

تفسیر موضوعی ویژه جوانان (۵)

سید عیسیٰ مسترحمی

مستر حمی، سید عیسی، ۱۳۵۸.
 قرآن و کیهان‌شناسی / سید عیسی مسترحمی.
 قم: پژوهش‌های تفسیر و علوم قرآن، ۱۳۸۷.
 ۳۷۸ ص.
 شابک: ۰-۴۷-۲۵۳۴-۹۶۴-۹۷۸-۰ ۰-۴۷-۲۵۳۴-۹۶۴-۹۷۸-۰
 ISBN: ۹۷۸-۹۶۴-۲۵۳۴-۴۷-۰
 قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال
 فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیپا:
 کتابنامه: ۳۶۱ ص
 نمایه.
 ۱. قرآن. ۲. تفسیر موضوعی. ۳. اسلام الف. سید عیسی مسترحمی. ب. پژوهش‌های
 تفسیر و علوم قرآن. ج. عنوان: قرآن و کیهان‌شناسی

مؤسسه فرهنگی پژوهش‌های قرآنی المهدی

- ☐ ناشر: انتشارات پژوهش‌های تفسیر و علوم قرآن
- ☐ عنوان: قرآن و کیهان‌شناسی
- ☐ تألیف: سید عیسی مسترحمی
- ☐ تایپ، مقابله و صفحه‌آرایی: اکبر جعفری، ید الله رضا نژاد و محمد رضایی
- ☐ نوبت چاپ: اول ۱۳۸۷ ش
- ☐ شمارگان: ۳۰۰۰ جلد / قطع وزیری
- ☐ قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال
- ☐ چاپخانه و لیتوگرافی: چاپ قدس

مراکز پخش:

۱. انتشارات مشهور - میراث ماندگار، قم: خیابان ارم، پاساژ قدس، طبقه آخر، پلاک ۱۸۴، ص.ب: ۳۳۹۶ - ۳۷۱۸۵
 تلفن: ۷۷۳۷۴۶۱ - ۰۲۵۱ ۷۷۴۶۸۰۶ - ۰۲۵۱
۲. انتشارات مشهور - دفتر مرکزی، قم: خیابان سمیه، کوچه ۲۴، پلاک ۱۸، تلفن: ۷۸۲۱۶۴۹ - ۰۲۵۱ - ۷۷۳۰۳۶۵ - ۰۲۵۱
۳. قم: انتشارات پژوهش‌های تفسیر و علوم قرآن، قم: خیابان انقلاب (چهار مردان)، قبل از کوچه ۴۶، جنب مسجد باب‌الجنه، پلاک ۹۴۲
 تلفن: ۷۷۵۶۹۴۴ - ۰۲۵۱ - ۷۷۵۵۵۸۸ - ۰۲۵۱

فهرست مطالب

۱۳		درآمد
۱۷		مقدمه

فصل اول: کلیات

۲۳		بخش اول: مفهوم شناسی
۲۳		الف: تفسیر
۲۷		ب: علم
۲۸		بخش دوم: تفسیر علمی
۲۸		تاریخچه تفسیر علمی
۲۹		الف) تعریف‌ها و دیدگاه‌ها
۳۱		ب) علل گسترش تفسیر علمی
۳۳		ج) ضوابط تفسیر علمی معتبر
۳۴		د) اقسام انطباق قرآن با مطالب علمی از جهت شکل و شیوه
۳۷		بخش سوم: [نجوم]
۳۷		الف) سیر تطورات مباحث علم نجوم
۴۰		ب) مفهوم شناسی نجوم

- ج) مسائل علم نجوم ۴۱
- د) اهداف قرآن از طرح مباحث نجومی ۴۲
- ه) نگاهی کلی به نجوم در قرآن ۴۶

فصل دوم: آغاز و پیدایش جهان

- بخش اول: آغاز آفرینش ۵۴
- پیدایش جهان از نظر علم ۵۴
- الف) انفجار بزرگ ۵۴
- ب) حالت پایدار ۵۵
- ج) جهان پلاสมา ۵۶
- مدت آفرینش آسمان‌ها و زمین ۵۷
- «سته ایام» از دیدگاه قرآن کریم و علم ۶۱
- حلّ یک تعارض ظاهری ۷۵
- بخش دوم: عناصر و مراحل آفرینش جهان ۸۱
- عناصر اولیه جهان از نظر علم ۸۱
- عناصر اولیه و مراحل آفرینش از نظر قرآن ۸۴
- مرحله اول: آب ۸۴
- مرحله دوم: گاز ۸۷
- مرحله سوم: رتق و فتق ۹۲
- مرحله چهارم: هفت آسمان ۱۰۱
- بخش سوم: ترتیب آفرینش آسمان و زمین ۱۰۲

فصل سوم: زمین

- بخش اول: زمین از منظر علم ۱۰۹
- مشخصات کلی زمین ۱۰۹
- فرضیه‌های تشکیل منظومه شمسی و زمین در علم ۱۱۱
- زمین در لغت و اصطلاح ۱۱۴
- بخش دوم: زمین از منظر قرآن ۱۱۶
- نگاهی گذرا به زمین از منظر قرآن ۱۱۶
- ویژگی‌های زمین از منظر قرآن ۱۲۰
۱. دخول ۱۲۰
۲. ذات الصدع ۱۲۷
۳. ذلول ۱۳۲
۴. قرار ۱۳۷
۵. کفایت ۱۴۲
۶. مذهب ۱۴۸
۷. مهد - مهادر ۱۵۴
- بخش سوم: شکل زمین ۱۶۰
- سیر تطور مباحث علمی شکل زمین ۱۶۰
- قرآن و شکل زمین ۱۶۴
- گروه اول: آیات [مشرق و مغرب] ۱۶۴
- گروه دوم: تخم مرغی شکل [دحو الارض] ۱۸۰
- گروه سوم: راه‌های عمیق [فج عمیق] ۱۸۴
- گروه چهارم: کاستن از اطراف زمین [نقص الارض من اطرافها] ۱۸۸

می‌کند و گاهی هم مطلبی علمی را بیان می‌نماید. اگر مثال می‌زنند، مثالش حق و مطابق با واقع است؛ اگر نکته‌ای علمی بیان می‌کند در صحت آن هیچ شکی نمی‌توان نمود و اگر عقیده‌ای را رد می‌کند، بطلان آن عقیده قابل تردید نیست.

﴿سُتْرِيبُهُمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ﴾^۱ (بزودی نشانه‌های خود را در اطراف [جهان] و در خودشان به آنها می‌نمایانیم، تا اینکه برای آنها آشکار شود که او حق است).

اگر ما می‌گوییم نجوم در قرآن، به این معنا نیست که قرآن را کتاب نجوم و هیئت می‌دانیم؛ بلکه برآنیم تا برخی از اصطلاحات و تعبیر مربوط به علم نجوم که در قرآن آمده است را بازگو کنیم و شرح و تفسیر دانشمندان درباره آن را

بررسی و نقد نماییم. هدف ما در این نوشته، این است که قرآن را از بُعد علمی‌اش نظاره کنیم نه آنچنان که خدای ناکرده بخواهیم همانند برخی نویسندگان نظریات و آراء بی‌پایه و اساس را بر آن تحمیل نماییم، بلکه هدفمان به استخدام درآوردن علم برای فهم بهتر آیات است. ما در این تحقیق می‌خواهیم بیان کنیم که دین تعارض و مخالفتی با قواعد و قوانین مسلم علمی ندارد بلکه هر چه دانش بشری پیشرفت می‌کند، بر مجد و عظمت این کتاب آسمانی افزوده می‌شود.

از دیگر اهداف ما در این نوشته این است که نشان دهیم چگونه قرآن، برخی از یافته‌های علوم را که دانشمندان پس از قرن‌ها تلاش و کوشش بدست آورده‌اند،

در چهارده قرن پیش در نهایت شگفتی و اعجاز، در قالب الفاظی بسیار ساده و روشن بیان نموده است.

امید است شامل این فرموده حضرت علی علیه السلام شویم که: «من اقتبس علماً من علم النجوم من حملة القرآن ازداد به ایماناً و یقیناً»^۱ (هر کس دانشی از دانش نجوم را از حاملان قرآن فراگیرد، به واسطه آن ایمان و یقینش افزوده می‌شود).

سید عیسیٰ مسترحمی

قم مقدس

۱۳۸۷/۶/۶